

NHẬT LÁ RỪNG XƯA

14.2 - 10.4.2020

Vui lòng quét mã QR hoặc theo link này <http://bit.ly/vo-tran-chau> để cập nhật bản đầy đủ bài viết của giám tuyến

'Nhật Lá Rừng Xưa', triển lãm cá nhân của Võ Trân Châu, thuật lại bằng đường kim mũi chỉ câu chuyện về một phần thời gian đã mất, tiếp nối mối quan tâm của nghệ sĩ về di sản mà lịch sử để lại. Bằng việc tái dựng các công trình kiến trúc và biểu tượng văn hoá đã bị lãng quên, hoặc đã mất dấu hần, hoặc đang biến hình đổi dạng, Võ Trân Châu chiêm nghiệm về sự mong manh của những con tàu chở lịch sử qua những biến trở của không gian và thời gian, qua thế lưỡng nan giữa nhớ và quên - tiềm tàng nhiều thương thoả giữa cá nhân và cộng đồng, qua những giao thời dồn dập ảnh hưởng ngoại lai. Triển lãm này cũng hé lộ sự kiên định của nghệ sĩ trong việc truy khảo các khả năng của vải trong vai trò chất liệu nghệ thuật—vừa can dự vào lịch sử lưu thông của vải (quá trình sản xuất, giao thương và chức năng của vải), vừa là phương tiện cho thực hành nghệ thuật của nghệ sĩ.

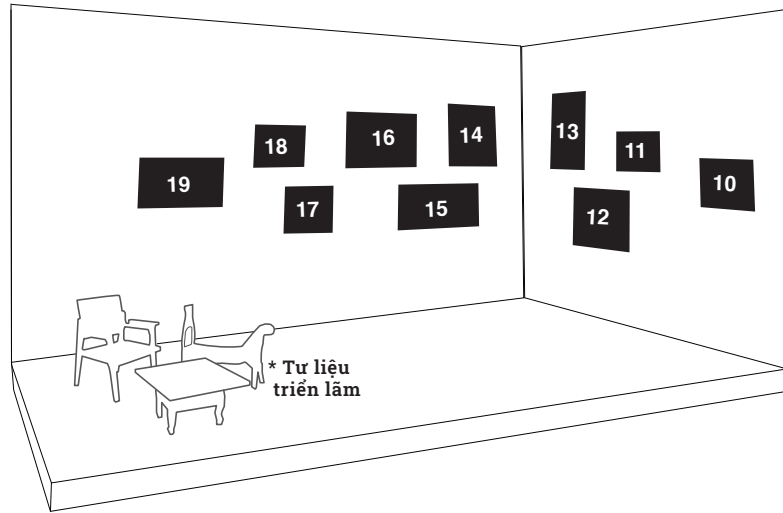
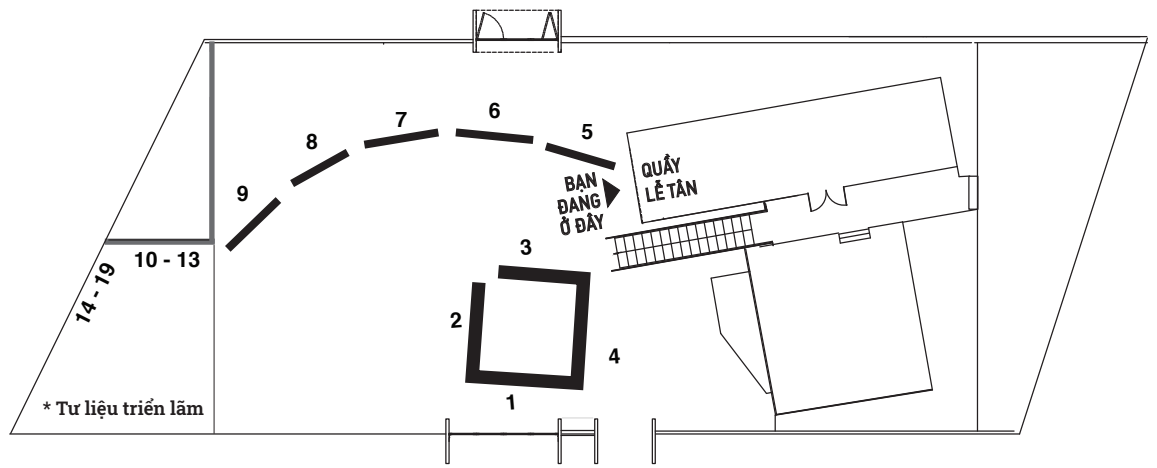
Thay vì dùng vải mới, Võ Trân Châu tái sử dụng những bộ quần áo cũ (phần lớn tìm thấy ở những công-te-nơ vô chủ ở cảng Cát Lái). Sau đó nghệ sĩ cắt số vải vóc lượm lặt được thành những hình vuông nhỏ và phân chia vào một hệ thống đánh số theo màu. Đan cài mềm mại ngôn ngữ của nhiếp ảnh và vải vóc, Châu thu thập các hình ảnh về những công trình, biểu tượng trong quá khứ và xử lý, biến chúng thành những bản đồ pixel (điểm ảnh) rời từ nền tảng đó khâu vá những miếng phải đã xử lý lại thành các bức tranh ghép trừu tượng. Thú vị là, cũng chính là kỹ thuật ứng dụng biến hoá điểm ảnh này đã tạo ra một cách trải nghiệm mới mẻ về tác phẩm của Châu—thấy, nhưng không phải qua đôi mắt trần, mà lại qua những thiết bị điện tử. 'Chiêm ngưỡng' tác phẩm bằng máy ảnh sẽ thấy được chủ thể của bức hình hiện lên với độ đậm đặc khác biệt. Sự thay đổi góc nhìn này đồng thời cũng phần nào phản ánh cách mà lịch sử được lưu giữ và nhớ về. Trong khi người nghệ sĩ viện tới không gian mạng để tiếp cận được với quá khứ, thì tương tự, người trẻ ngày nay cũng dựa nhiều vào điện thoại thông minh để 'ghi nhớ'. Đặc biệt trong thời đại công nghệ ngày nay, những lịch sử được ghi chép phần lớn qua văn bản và sách giáo khoa đã nhường vị trí độc tôn của nó cho những cách tiếp cận phi vật chất, truyền miệng hay xúc giác để biểu đạt lịch sử, và chính từ đây mà những dạng thức tri thức khác cũng được sinh ra.

Thuở xưa, Đức Phật với nắm lá trong tay, đã nói với chư tỳ khưu rằng: "Thấy biết của Như Lai nhiều như lá cây trong rừng, nhưng những điều Như Lai đem ra giảng nói chỉ như nắm lá ít ỏi trong bàn tay này thôi...". Được truyền cảm hứng từ câu chuyện trên của Đức Phật, Võ Trân Châu đặt tên cho triển lãm của mình là 'Nhật Lá Rừng Xưa' (cũng là tên một cuốn sách của Hòa thượng Minh Đức Triều Tâm Ảnh), đưa ra một ẩn dụ về cách mà cô chọn tham gia vào cuộc luận bàn về bảo tồn di sản. Giống như lá trong rừng, Võ Trân Châu cho rằng những mảnh lịch sử đem vào tác phẩm không phải toàn diện, cũng chỉ tựa một vài chiếc lá trong khu rừng huyền thoại và truyền thuyết xưa. Bản thân nghệ sĩ cũng là một Phật tử, tiêu đề triển lãm vì thế phản ánh phần nào triết lý sống lấy vô thường làm cốt lõi. Tất cả vạn vật hiện tồn rồi đều sẽ thay đổi, huỷ diệt và hồi sinh; và đây cũng là quan niệm sống của Võ Trân Châu, đón nhận mọi sự ở đời. Những công trình di sản đã từng là nơi thật linh thiêng, quan trọng, là linh hồn của một thành phố, một đời từng sống, giờ đây lần lượt dỡ bỏ, cũng gây ra những phản ứng mạnh từ cộng đồng, người buồn đau, người tiếc nuối, người tức giận. Nhưng đối với Châu, cô coi nghệ thuật và vai trò của mình là một nghệ sĩ không phải là để chỉ trích, hay phản đối, hay cố gắng đi ngược guồng quay của thay đổi, mà thay vào đó, quan sát, góp nhặt và tìm cách ghi chép lại di sản lịch sử bằng những cách có thể. Trong một thế kỷ vừa qua, Việt Nam đã kinh qua nhiều biến động, trên phương diện kinh tế và cả chính trị, xã hội. Ngày nay Việt Nam bước vào cuộc chơi của hệ thống kinh tế toàn cầu, thay vì để mình bị cuốn theo cơn bão thay đổi, các tác phẩm cho thấy nỗ lực của Võ Trân Châu trong việc lùi lại một bước, ghi chép và suy ngẫm về mối quan hệ của cô với nổi ám ảnh của xã hội với 'cái mới'.

Võ Trân Châu

sn. 1986, Bình Thuận

Sinh ra trong một gia đình có truyền thống thêu thùa, Võ Trân Châu hiểu rõ sức mạnh của đường kim mũi chỉ, và chọn vải vóc, đặc biệt là vải và quần áo cũ, như một chất liệu cho thực hành của cô. Khi sử dụng vải đã qua sử dụng, cùng với đó chứa đựng những câu chuyện cá nhân, Châu phản ánh mối liên hệ mật thiết giữa vi sử và chính sử của quốc gia, xã hội. Cô đào sâu vào lịch sử văn hoá và xã hội của Việt Nam để làm nổi bật các vấn đề như sức lao động, tiêu thụ và chất thải. Các triển lãm tiêu biểu bao gồm: 'Nơi Biến Nhớ' (The Mistake Room, Los Angeles, CA, Mỹ, 2019); 'Unfolding: Fabric of Our Life' (Centre for Heritage, Art & Textile (CHAT)/MILL6, Hồng Kông, 2019); 'Người (được) ngắm' (Sàn Art, TP. HCM, Việt Nam, 2018); 'Neo Lại Kỳ Lâu' (Manzi Art Space, Hà Nội & Salon Saigon, TP. HCM, Việt Nam, 2017); 'Toá' (VCCA, Hà Nội, Việt Nam, 2017); 'Still (the) Barbarians' (EVA International: Triển lãm Nghệ thuật Lương Niên Ireland, Limerick, Ireland, 2016); 'Suzhou Documents' (Bảo tàng Nghệ thuật Tô Châu, Tô Châu, Trung Quốc, 2016).

Phát hiện thú vị!

Thử xem tác phẩm bằng máy ảnh của điện thoại để có một trải nghiệm khác về tác phẩm

1

Nhật lá rừng xưa - Đen & trắng

2018-19
Vải từ quần áo cũ
220 x 340 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

2

Nhật lá rừng xưa - Vàng

2018-19
Vải từ quần áo cũ
220 x 340 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

3

Nhật lá rừng xưa - Xanh

2018-19
Vải từ quần áo cũ
220 x 340 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

4

Nhật lá rừng xưa - Đỏ

2018-19
Vải từ quần áo cũ
220 x 340 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

5

Nhật lá rừng xưa - Nhà thờ Trà Cổ

2019
Vải từ quần áo cũ
154 x 244 cm, độc bản

6

Nhật lá rừng xưa - Trường vẽ Gia Định

2019
Vải từ quần áo cũ
133 x 244 cm, độc bản

7

Nhật lá rừng xưa - Ba Son

2019
Vải từ quần áo cũ
120 x 210 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

8

Nhật lá rừng xưa - Thương xá Tax

2019
Vải từ quần áo cũ
133 x 244 cm, độc bản

9

Nhật lá rừng xưa - Xe điện

2019
Vải từ quần áo cũ
154 x 244 cm, độc bản

10

Đã từng là nhà của ai đó 1

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
37,5 x 40 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

11

Đã từng là nhà của ai đó 3

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
34,8 x 40,3 cm, độc bản

12

Đã từng là nhà của ai đó 6

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
51 x 57 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

13

Đã từng là nhà của ai đó 5

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
74 x 38,5 cm, độc bản

14

Đã từng là nhà của ai đó 7

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
60 x 53,5 cm, độc bản

15

Đã từng là nhà của ai đó 8

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
39,5 x 83,5 cm, độc bản

16

Đã từng là nhà của ai đó 9

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
49 x 67 cm, độc bản

17

Đã từng là nhà của ai đó 2

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
40 x 37,5 cm, độc bản
Tác phẩm do Galerie Quynh đại diện

18

Đã từng là nhà của ai đó 10

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
34,8 x 40,3 cm, độc bản

19

Đã từng là nhà của ai đó 4

2019-20
Vải từ quần áo cũ, khung cửa gỗ
37,2 x 57 cm, độc bản

* Tư liệu triển lãm

một số tư liệu ghi lại quá trình sáng tác của nghệ sĩ